

Porabje

TEDNIK SLOVENCEV NA MADŽARSKEM Monošter, 22. februarja 2018 - Leto XXVIII, št. 8

stran 2-3

SLOVENSKI PENZIONISTI PÁ RAZVESELILI VARAŠANCE

FAŠENEK PA LENKA OJDLA PO GORENJOM SINIKI
stran 4-5

PUSTNI ČAS V PORABSKIH VRTCIH
stran 5

ŽE V ROKEJ MAM, KAK TRBEJ...
stran 8

Pust (fašenek) za nami, post pred nami

Gda te té novine obračali, mo že globko v postnom cajti. Na fašensko nedelo smo se nageli fank, na fašenski torek bi se mogli nagesti prekajenoga kučeta (štücli) s svinjskim repom pa kapüsto, če bi ga še küjali. Tak mislim, ka v Porabji tó nega več dosti kuč, gde tau gesti dejejo na sto. Pa nej samo zatok, ka mladi več ne poznajo tau šego, liki zatok tó, ka več samo pri ništrni izžaj krmijo pujcke pa majo svinjski rep.

Ranč tak nejga več Fašenkov pa Lenk po vasaj (zvün, če kakšna organizacija zorganizira), ka bi plesala za »kusto repo pa dugi len«. Dapa na tejm se ne smejmo čüdivati, vej pa svejt je ovakšen grato. Gnauksvejta so po naši vasnicaj sami pavri živali, steri so cejlo zimau doma bili, več časa so meli, kak zdaj majo tisti, sterim vsakši zranek vóra cinga, ka trbej delat titi. Prva so eške prave zimé tó bilé, s snejgom pa mrazom, tak ka je rej-san trbelo zagnati zimau. Zatok so pa tistoga ipa kumin čakali, naj se nika godi, etak so se stare šege, stere so bile povezane s pavarskim življenjom, bole goradržale. Pa vsigdar so se najšli takšni »za na vse pripravleni« moški, sterim se je nej vnaužalo »se naure redti«.

Gnesden se vse tau že bole umetno (mesterségesen) goradrži, ovak se ne more, zatok ka so te šege zgibile svoj naravni fundament, pavarsko skupnost. Dapa tau je nej samo pri nas tak, liki pri drugih narodnostih pa pri drugi narodaj tó. Samo pomislite, ali bi v varaši Mohács gorostala šega, gda bušonge (podobni so kurentom) ojdijo, če bi s te šege že davnik nej turistično atrakcijo napravili, stero pride poglednit več deset gezero lidi. Pa ranč tak bi tau leko pravli za kurentovanje na Ptuji ali za cerkniško pustovanje. Mi edino šego mamo, s stere bi se dalo takšo atrakcijo napraviti, tau je borovo gostüvanje, stero je najbolje po zaslugi etnologinje Marije Kozar prišlo na lišto nacionalne erbe. Dapa tau bi samo tak leko napravili, če bi vse naše slovenske vesnice vküpstaupile.

Tam, gde so na fašenski torek meli program, je na konci (ali paunauči) prišla Pepelnica pa napravila konec veselice, vej pa na pepelnico se začne post. Dapa posta se več tó ne držimo tak, kak so se ga držali naši starci, pa nej samo zatok, ka je župnik tak pravo v cerkvi, liki zatok tó, ka so več nej meli mastno (mesau, žir...) za gesti. Postimo se največkrat samo na pepelnično srejšo pa na velki petek.

Pa kak je zanimiva naša porabska rejč. Če se nekak sva-di s kom pa nešče gučati z njim, na tau tó tak pravimo, ka posti se, vej pa špara, skopari z rečami.

Dapa dja tak mislim, raj šparajmo z mesaum kak z rečami.

Marijana Sukič

SLOVENSKI PENZIONISTI P

Eške sunce je naprej prišlo zadvečerka na fašensko nedelo 11. februara, gda so pred Slovenskim domom koražne maškare že komaj čakale, ka se podajo na svojo dolgo-dugo paut do središča Monoštra pa

reditev,« nam je raztomačila prejdnja povorke, v šteroj se penzionisti že štrto leto nut-pokažejo cejloma Monoštri. »V našom društvi mamo člane s cejloga Porabja, z leta v leto se je več nutna-

vsikdar letejča policajka Klara Fodor pa cujdala: »Najbolja sem rada, ka smo trnok dosta mladi dobili, mlade držine z mlajšami. Pri tem je sakalauvska ves prva, uni so pripelali mlado generacijo.«

S Sakalauvec je rejsan prišlo kauli 40 lüdi, med njimi 25 fašenski maškar. »Zdaj smo drugič cujprišli, predsednica Klara nas je lani oprvin zvala,« je raztomačila vesela Ciganjica, županja Sakalauvec Valerija Rogan, soorganizatorka programa. »Naše maske so bole moderne, mi smo stare eške nej poznali. Malo kaulipoglednemo, pa se navčimo, kak so se ravnali naši stariške.«

Kak je dugi red povorke dale üšo, se je vsikdar več pa več domanjoga lüstva cujprikapčilo. Gledali so s poštiye, z balkonov, ništerni so se eške z autonami stavili, ka bi s kamerov gorvzeli vesele penzioniste. Té so tó nej manjasti bili, lidam so talali krofline, mlajšam pa cukar. Če je koga žöu mantrau, so krepko vstavstvo za tau mele male bábe v svoji cuclinaj.

Zdrüzeni goslarge pod pelanjom Stankona Črnkona so igrali: »Regiment po cesti gre«, pa rejsan so stapale paverkinje, rauraške, apatice pa eške sama smrt tó. V redej so mogli maškaraši skrb meti, aj ne staupijo na male mlajše, šteri je ranč tak dosta bilau. Na polonje poti so se muzikanti malo zdenili, depa nej preveč, za en malo so že pá mogli igrati, vej so pa steli fašenki plesati.

Gda je povorka prejk mostá do cerkve prišla, je najgir lüstvo stalo pa fotograferalo že na bejdvej stranaj poštiye. Veselo rogatanje porabski penzionistov je gvüšno vsakšoga gorzgonilo z dremanja po obödi.

Na Glavnom trgi so fašenki stanili, depa plesanje se je nej enjalo. Tam je bilau že pet fu-

Najnaprej sta stapala Fašenek pa Lenka s čalaricama

nazaj. Če rejsan je en par dni prva dosta snega spadnilo, so se venak oblacke tó prestrašili od igraute veseli goslarov. Nej je čüda, v Varaš je na tisti den prišlo šestnajset goslarov, zvekšoga iz Slovenije.

Plesalo se je v kraugi, sükale so se čalarice, male bábe, poštaši, medicinske sestre, küjarge pa eške drügi. Gda so fotografi napravili skupinski

ravna za naš fašenek,« je raztomačila Klara Fodor, pa že dala znamenje maškaram. Od Slovenskoga doma se je začnila vlejšti duga kača fašenkov po varaški ulicaj. Najnaprej sta šla tradicionalniva Fašenek pa njegva (visika pa nevauna) žena Lenka, za šterima so stapale pa vküpmele čalarice, te pa eške goslarska banda. »Letos

Goslarge so cejlo paut veselo sprevajali fašenke

kejp o vsej - više stau - maškaraj, so vsi čakali samo na füčli glavnoga policaja: predsednice Društva porabski slovenski penzionistov Klare Fodor.

»Tau je naš največši program, vej je pa varaška pri-

sem vküpispisala, ka kakše tradicionalne maske gestejo, pa so zvekšoga vse tü. Depa tau ne znamenüje, ka mladi ne morejo moderne maske nasé djati. Vej gda do starejši, do vidli, kakše trbej starejšim,« je povödala

Á RAZVESELILI VARAŠANCE

dašov vküper, ka od drugi goslarov na bobén ali klarinet ranč ne gučimo. Bili so s Prelekije, z ov kraj Müre tó, depa srečali smo muzikante iz gorički Rogašovec ranč tak. »Mi smo že štrto leto soorganizatori pa škemo malo vöpomóti svoje porabske penzioniste z maskami,« nam je ovado predsednik Drüštva upokojencov Rogašovci Milan Gaber pa cujdau: »Zatok odimo po Varaši, ka aj s te tradicije nika ostane lidam za nami. Želejmo zagnati zimau, ka aj bau s kem prva sprtolejit. Če rejsan je dosta snega nej bilau.«

V centri Monoštra je vküper plesalo staro pa mlado, če rejsan so se oprvin sükali fašenki samo med sebov. Na gnauk pa je policajski füčli vrežo v luft pa se je na srejudi med lidami napravilo veuko slobaudno mesto. Na igranje Borisa Velnera pa s pelanjom Anice Szalai so na srejudo stapali šaularge Dvojezične osnovne šaule Števanovci. Lüstvo je zamuknulo, tak so gledali mlašeče ljudske plese, samo gda pa gda je štoj zadjufko. Pojbičke pa deklíčine v narodni gvantaj so nutpokazali, kak so se navčili plesati porabske pa prekmurske plese. Med lidami je tó bilau videti dosta mlajšov, gvüšno so ništerni želejli, ka bi se leko kleti uni tó naravnali.

»Gnes je fašenska nedela. Na fašenski torek že trbej delat titi, mladi se več ne morejo veseliti. Zdaj se pa stari-mladi vküper dobro čütimo,« se je smedjau Števan Pinter z Varaša v železničarskoj šapki. Z levi kraj pa so že nimo plesali küjarge v bejlo-redečom gvantu. »Cejli keden sem mogla förtoke pa aube šivati. Zacejlo držino sem vöšivala. Tau tak pride na fašenek,« se je hejčno žaurdjala Hugi Meggyes s Slovenske vesi pa dale gučala tak, ka je komaj

sapo lovila. »Že pá norijo delamo, edno leto pá tašlau. Držina vtjüppride, mlajši vtjüppridejo, pa poznano lüstvo, pa malo skačemo.« Edna maska je nej počivala.

Maškare so kroflin talale - z vsej slovenski vesnic so prišli gledat

Slovenskoga generalnoga konzula Borisa Jesiha so oprvin razejri pa frizerge počejšali, sledik pa ga je eške policajka poštrafala na gzero euronov (zaman se je taužo, ka »imuniteto má«). Vsi so že plesali, maškare so gorprosile najgir lüstvo.

»Mi smo planerali en lejpi, veseli pa karažen zadvečerak, gde se nauri redimo,

Števanovski šaularge so nutpokazali porabsko-prekmurske plese

hejcamo, plešemo, djučemo, popejvamo, vsefél delamo. Tak brodim, ka smo po Varaša skaus šli, v Varaša smo se vöpokazali. Tau je nej malo delo. Moremo se zavaliti vsejm tejm, šteri so za tau kaj djali. Ne dobiš ti vsikši den vsakšoga za tau, ka bi se teba na tau

pripravlo pa tau včiniyo, ka je,« je bila zadovolna glavna organizatorka Klara Fodor, štera je na pauti nazaj prauti Slovenskomi domi že gvüšno ležejše srcé mejla. (Če rejsan

je eške poštrafala dva drvara, šteriva sta stejla vözosejči edno drejvo.)

Čalarice so cejlo paut mele pred fašenki, ka aj bi tazamele zimau. Tau pa je nej dojšlo, dve od nji sta se popaščili prauti Slovenskomi domi, pa tačas, ka so maškare nazajprišle, sta zakürili ogenj z barojce prauti zimi. Plesanje je dale šlau, goslarge so nej pa

nej gorenjali. Po dobroj güžini (šunki s krumplinami, kapüstov pa kroflinami) se je veselica dale pelala. Porabski slovenski penzionisti so pá pokazali, kakšo veseldje pa kak velko srcé nosijo v sebi.

-dm-

foto: M. Kozar

Kulturni večer v Sakalovcih

V soboto, 3. februarja 2018, sta v sakalovskem kulturnem domu potekali gledališki predstavi dveh porabskih skupin kot tudi predvajanje krakega filma dijakov monoštrske gimnazije. Dogodek je organizirala sakalovska Slovenska narodnostna samouprava.

Na povabilo Slovenske narodnostne samouprave Sakalovci sta gledališki skupini ZSM Veseli Pajdaši in ZSM Nindrik-Indrik predstavili vsaka svojo najnovejšo igro in v porabskem narečju zabavali sakalovsko občinstvo v domačem

lila z gledališkimi igrami v materinem jeziku.

Predsednica je na kratko predstavila skupini. Najprej so nastopili Veseli pajdaši ZSM iz Števanovcev, naslov njihove igre je bil »Mejsec«, program pa je nadaljevala Nindrik-

Člani gledališke skupine Nindrik-indrik med gledalci (v prvi vrsti)

kulturnem domu, kjer so se ljudje zbrali v lepem številu.

Program se je začel ob 17. uri z uvodnim govorom predsednice samou-

-indrik ZSM z igro »Miss Porabja«.

Na koncu programa so predvajali kratek film z naslovom »Pet prijateljev na razpotju Evropskega

Gasilska slika števanovske gledališke skupine

prave, ki je najprej pozdravila občinstvo in omenila namen tega večera. SNS Sakalovci vsako leto organizira kulturni večer v mesecu februarju, saj je največji slovenski praznik prav v tem obdobju. To je 8. februar, dan slovenske kulture, obletnica smrti največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna, ki je med drugim avtor Zdravljice, katere predzadnja kitica je besedilo slovenske himne. Zato je SNS povabila vaščane, da bi jih ob kulturnem prazniku razvese-

parlamenta«, ki so ga posneli slovenski dijaki Gimnazije Mihályja Vörösmartyja v sodelovanju s TV AS iz Murske Sobote v okviru EU-projekta.

Večer se je zaključil s pogostitvijo udeležencev ter publike. Samouprava upa, da lahko organizira take prireditve tudi v prihodnosti in da bo občinstvo zmeraj tako aktivno.

Lilla Fasching
Foto: L.R.Horváth

PREKMURJE

Žagar in picopek

Na fašensko soboto so tudi v Prekmurju od rama do rama odile takše in ovakše maske. V gorički vesnici Prosečka ves je bilou malo ovak. Ta so prišli tisti, steri radi z motornimi žagami plojke žagajo. Domanje gasilsko društvo in Oldtimer klub Abraham sta že drugo leto po redi organizerala tekmo vanje v hitrostnom žaganji z motorno žago. Tekmovalo je 37 žagarov in tau v štirih kategorijah: do 4 km, od 4.1 do 5 km, od 5.1 do 7 km in nad 7 km. V prvi kategoriji je gvino Valter Gomboc, v drugi in štrti je biu najbavški Primož Sukič, v tretji pa Janez Jančar. Gda so sešteli vse točke, so ugotovili, ka jih je največ nabro Primož Sukič iz Dolnjih Slaveč. On si je, tak kak tudi lani, prisljužo naziv Naj gorički žagar. Skor bole kak tau tekmo vanje je lüstvo zanimalo tekmo vanje v metanji motorne žage. Med trestidvema tekmo valcom je motorno žago, stera vaga več kak deset kil, najbolje dale (7,5 metra) lüčo Damir Flegar.

Ka so Prekmurci nej dobri samo pri žaganji, dokazüvle tudi novica, stera je prišla iz Ljubljane. Sekcija picopekov pri Društvu kuharjev in slaščičarjev Slovenije je organizirala že 6. mednarodno prvenstvo Slovenije v pripravi pice. Tekmovalci so morali pripraviti dve pici, margherito in ške eno, za stero so sami vözbrodili recept. Komisijo je s svojo »drvarsko« pico najbolje prepričo Martin Žököš iz Okrepčevalnice pri Cimeštru iz Kovačevce. Zanimivo je, ka je té Goričanec, steri de mejseca aprila zastaupo Slovenijo na svetovnom prvenstvu v Neaplji, po poklici gozdar, tak ka v svojoj krčmi pice peče bole za hobi, samo ob koncih kedna, od petka do nedele. Trbelo de titi v Kovačevce in sprobati tau dobro pico.

Silva Eöry

FAŠENEK PA LENKA OJDLA PO GORENJOM S

Mlajši z gorenjesinčarske šaule so se venak spoj čüdivali, gda sta v kulturni dom v največšoj slovenskoj vesnici - gde so šaularge ranč fašenek držali - nutstapili tradicionalni porabski figuri Fašenek (*Laci Nemeš*) pa Lenka (*Šanji Labritz*). Biu je fašenski torek, 13. februar, zatok sta dvej stari porabski maškari ojdli po vesi, sprevajali pa so jiva gorički goslarge pod komandov *Stankona Črnkona*.

Kama koli sta šla, sta mauž Fašenek pa žena Lenka plesala

srečanje, ka aj bi gorprebidili indašnje fašenske šega pa tradicijo. Največ lidi je prišlo z

pa v künji po indašnje pekli kroflinge (fanki) pa skaldje. Glavni küjarcu sta bili *Eva*

lidgé inda pavri, od toga so živeli, ka so pripauvali. Brodili so, ka je v zemli pa na nébi nikši düh, zatok so vsikdar nika šativali. Vö so si zbrodili svetke, ka bi leko prosili Bogá pa postrašivali višise sile.

Takši svetek je fašenek tö, je cujdala etnologinja pa raztomačila znamenje reči »fašenek« pa »farsang« (nemški: vöspiti slejdnjo posanco) ino »pust« pa »karneval« (püstiti mesau). Na fašenski torek je po naši vesnicaj ojdlo več fašenkov, mladi podje pa moški so se nutnaravnali. Drugo

Etnologinja Marija Kozar je raztomačila, zakoj sta tak oblečena Fašenek pa Lenka

Fajnsni »küjarcu« Éva Balogh Papp pa Gyöngyi Kozar sta dobro testau omejsili za kroflinge

Kroflinge so se lepau pršikali

»za kusto repo pa dugi len«, kak je tau stara šega, tačas ka sta gor po Soboti nej priplesala do Hiše jabolk, gde jiva je že kauli štirideset lüdi čakalo.

Za té zadvečerak je Slovenska zveza zatok organizerala

Gorenjoga Sinika, depa srečali smo najgir goste s Sakalavec, Slovenske vesi pa eške s Šalovec tö. Goričanske ženske so za program čüle na Radio-ni Monošter pa eške förtoke so s sebov prinesle, vej so se

Balogh Papp pa *Gyöngyi Kozar*, ranč tak z domanje vesi, navzauči pa so leko cujgledali pa komenterali tö. Tak smo zvödali, ka na Goričkom v testau gda pa gda bejlo vino cujdajo, na Siniki pa rum. »*Tanače leko davam, delati več ne morem*,« so za en malo v künjo nutstapili strina *Ilonka Braunstein*, za štere je nej gvüšno bilau, ka leko v tistom mrazi doj z bregá pridejo. »*Inda smo za fašenski torek do oböda delali, od tretje vöre zadvečerka pa smo v krčmau šli. Tam smo se veselili do paunauči*.« Strina Bidarna Ilonka so eške tapravli, ka so na tisti den od slejdnjin mesau geli pa povödali, ka sta dvej mladi sinčarski vertinji dobro testau zmejslili pa vövrejzali.

Tačas, ka so se kroflinge pa skaldje pekli, se je lüstvo spakivalo nazaj v ižo, gde so ranč tak fejst küřili. Do tistoga cajta sta Fašenek pa Lenka že tö prišla z vesi, goslarge so skoro na glavau obrnavli cejli ram. Dvej maškari sta stapili naprej, gde jiva je že čakala etnologinja *Marija Kozar* pa se je začnilo pogučavanje o indašnji slovenski fašenski šegaj. Od Marije smo čüli, ka so bili

lüstvo je nej maske gordjalo, samo gda je na fašensko nedelo borovo gostüvanje bilau.

»Fašenek« má na glavej štük s farbastimi pantlikami, ka prej iz zemlé more vöpriti, ka smo v geseni posejali. Njgvi gvant je stari ronjavi, na lačaj má pantlike, tau je staro, tau je zima. »Lenka« je tö moški, v žensko naravnani, tak želej hüdogu düha znauriti. Lica mata namazana s sajami, zakrita s štrümfami ali laflinami. S vsakšim plešeta po vesi pa v cejkar zbérata dare. Sprevaja jiva fudaš, kolena na visko zdigavata.

Tau vse so leko tistoga zadvečerka čüli, šteri so prišli v Hišo

Na fašenski t

Na konci veselice je priš

NIKI

jabolk. Pa vidli tō, vej sta pa Fašenek ino Lenka tō cuj bila. Marija Kozar je eške raztomačila, šteri je pravi »tūčen četertek«, kak se računa 40-dnevni post pa zaka se najvejši krščanjski svetek »vūzem« zovē. Za konec pa je vsikšoma zaželejla, aj ga ne odnesē grdi, črni »baukaš«, šteri je daubo imē po rimskom baugi Bacchusi. S kūnje je že spojil denilo, kroflinge pa skaldje so bili že gotovi. Vsikši je rad koštavo dobraute, zvūn sladkoga eške šunko z na oli krumplina mi. Fašenek pa Lenka sta nej manjastiva bila, vsakšoga sta gorprosila za ples. Kak je cajt taminau, je v ižo staučila bejla skazanca, štera je vsikšoga na obrazi namazala s pepejom. Bila je »Papanica« - vsakši si je

orek se do paunauči smej plesati

a »Papanica«, stera je vsakšoga namazala s pepejom

malo zbrodo na svoje greje, ka bi ma drūgi den - na istinsko papanico - plebanoš v cerkvi čelo namazali.

-dm-
Foto: K. Holec

Pustni čas v porabskih vrtcih

Pust je čas zabave in rajanja. V vrtcih smo se že nekaj časa pred pustom pogovarjali o tem norčavem prazniku. Na fotografijah smo si ogledali različne pustne šeme, jih poimenovali in risali. Izdelovali smo nasmejane klovne in različno pustno dekoracijo za igralnico. Spoznali in utrjevali smo slovenska poimenovanja za barve, preko igre Klovnova frizura. Naučili smo

Skupinska slika v dolnjeseeniškem vrtcu

Igra klovnova frizura v monoštrskem vrtcu

se pesmico Krica kraca, deklamacijo Pajac, razposajeno pa smo rajali ob pesmici Vesela maškara. Na pustni torek so se v vrtcu Dolnji Senik zbrali miške, zajčki, vile, super junaki in druge pustne šeme. Sladkali smo se s krofi in z veseljem rajanjem preganjali zimo. Ali nam je uspelo?

Vzgojiteljica asistentka
Romana Trafela

VESELI PUST V VRTCU ŠTEVANOVCI

Vesele maškare

Pust je čas norčij, zabave, plesa in različnih mask. Tudi v našem Vrtcu Števanovci so na pustni torek, 13. februarja, oživelci princeske, vile, metulji, klovni, čarovnice, zajčki, muce, indijanci, gusarji in gasilci. Na pustni dan smo se v vrtcu pripravljali že prejšnji teden, in sicer z učenjem novih pesmic in deklamacij ter s pustnim plesom in rajanjem. Tudi igralnico smo vzgojiteljice in otroci

Naredili smo pustno povorko in igrali na instrumente

okrasili s pustnimi okraski in drugimi zanimivimi izdelki. Otroci so v vrtec prinesli čudovite pustne maske in se seznanili s pustnim časom kot časom zabave, veselja, plesa, rajanja in sladkanja s slaščicami. Pustno obarvan dopoldan v našem vrtcu je tako mineval v zabavnem predstavljanju zanimivih pustnih mask, petju slovenskih pustnih pesmic, recitiranju deklamacij, veselem plesanju in rajanju ter tudi fotografiranju pustnih mask. Veselemu pustovanju otrok in vzgojiteljic v našem vrtcu so se pridružili tudi starši in še nekateri drugi, ki so prav tako poskrbeli za to, da nam ni zmanjkalo dobre volje. Vsi skupaj smo glasno prepevali pesmice in z vriskanjem preganjali zimo ter klicali toplo pomladno sonce.

Vzgojiteljica asistentka
Andreja Serdt Maučec

ŽELEZNA ŽUPANIJA

Že zdaj so vse sobe zasedene

V leti 2018 dosta več dugi vikendov mo meli kak lani, zato ka svetki zvekšoga vsi na petek ali ponedjlek spadnejo ali en den prej. Tau tō nej baja, če en den ostane na srejdji, za te den mo te edno soboto mogli delati. Zavolo tauga se trno niške ne žaurga, zato ka bar etak, gda so dugi vikendi, lūstvo leko se kama pela ali na kakšni welnes de, ka je gnesden fejst popularno. Tisti, steri na tejm zmišlavate, že zdaj morate rezervirati sobe v hoteli, zato ka za 15. marcijuš pa na vūzem so že vse sobe zasedene po hotelaj, kak po cejlom rosagi tak v Železni županiji. Statistični urad od leta do leta vōda te podatke, de se dobro vidi, ka vsigdar je več taši lidi, steri za duge vikende kama dejo. Lani nji je za 6,7 % več bilau kak predlani. Tau tō istina, ka pri nas v Železni županiji so tej podatki nižeši, samo za 2% več sob so rezervirali kak leta 2016. Tau se tō vidi s podatkov, ka v hotelaj v Železni županiji je vleti (junija, julija, avgusta) več družin, ovak pa bola pari pridejo za goste. Dosta je taši, steri prejk različni spletni strani rezervirajo sobe, dapa tej je še itak samo tak frtau, drūgi vsi direktno prejk telefona ali po e-maili poiščejo hotele. Največ sob je na dva, tri, dni vōdanih, malo je taši lidi, steri na en keden dejo kama. Če za duge vikende škemo kama titi, te mejsec ali še več naprej moramo rezervirati, ovak brezi sobe ostanamo.

Karči Holec

OD SLOVENIJE...

Pahor obiskal Kosovo

Slovenski predsednik Borut Pahor se je na povabilo kosovskega kolega Hashima Thacija mudil na dvodnevem obisku v Prištini, v okviru katerega se je srečal tudi s slovenskimi vojaki, ki sodelujejo v Natovi misiji. Približevanje Kosova Evropski uniji, nujne reforme, krepitev institucij, vladavine prava in varnostne razmere so bile glavne teme pogovorov v Prištini. Iz Bruslja so sporočili, da je za napredek Kosova, pa tudi Srbije ključen celovit in pravno zavezujoč dogovor o normalizaciji odnosov med Beogradom in Prištino, ki ga predsednik Thaci pričakuje še letos. Jasne evropske perspektive na Kosovu niso dobili, dialog z Beogradom pa je bil prekinjen po umoru srbskega politika Oliverja Ivanovića v Kosovski Mitrovici. Pahor se je pogovarjal o gospodarskem sodelovanju ter predstavil načrte v okviru pobude Brdo-Brioni - vrh bo aprila potekal v Skopju.

Vojaki v zakonski boj za višje plače

Sindikata vojakov je pripravil svoj predlog zakona o interventnih ukrepih za izboljšanje pripravljenosti Slovenske vojske (SV) in ga poslal na vlado. Predsednik sindikata Guido Novak upa, da bodo poslanci pomagali pri sprejetju. Sindikalni interventni zakon upošteva, čemu vse se morajo vojaki odrekati, je povedal Novak in dodal, da so vse dejavnike ovrednotili in za sedem takih ovrednotenih predlagali dvig vojakove plače za po 60 evrov. Predlagajo tudi druge bonitete, od subvencije vrta do vojaških popustov v trgovinah. Število pripadnikov SV se stalno zmanjšuje, poklic pa tudi zaradi plače ni dovolj privlačen, da bi pritegnili zadostno število novih kandidatov. Leta 2010 je bilo v SV 7.600 pripadnikov stalne sestave, lani pa le še 6.900.

ELIZA NAGY IN GIULIO BRUNETTO NA NATEČAJU »ROMANCE SREDNJEGA VEKA«

Učenca DOŠ Jožefa Košiča Eliza Nagy (7. r) in Giulio Brunetto (6. r) sta se pod mentorstvom učiteljice slovenščine Szilvie Kocsis in učitelja asistenta Nina Gumilarja odzvala povabilu OŠ Grad, ki je že jeseni skupaj z Občino Grad razpisala mednarodni literarni natečaj na temo »Balade in romance srednjega veka«.

Spodbuda, da sta graška šola in občina razpisali ta natečaj, je bila prav gotovo vsem znana pripovedka o dobrem zmaju Kaču, ki mu je zlobni grof dal ukrasti krono. Tako je večina

ka Eliza prevedla in s pomočjo mentorjev uredila balado Lepa Ilonka, Giulio pa balado Welški pevci.

Podelitev nagrad in priznanj, ki je sovpadla s praznovanjem

Podelitev nagrad se je zaradi slabega vremena udeležil samo učitelj Nino

učencev, ki so sodelovali na natečaju, pisala balade in romances o zmaju Kaču. Vsega skupaj je šola dobila kar 28 prispevkov. Naša učenca sta ubrala

slovenskega kulturnega praznika, je potekala v sredo, 7. februarja ob 11. uri, v kulturni dvorani občine Grad. Žal sta dogodek okrnila močno sneženje

Nasmejana in ponosna nagrajenca ob prejemu priznanj in nagrad na šoli

drugačen način razmišljanja in pisanja. Za osnovo sta vzela madžarska izvornika - baladi, ki ju učenci berejo v osnovni šoli pri madžarščini: Vörösmarty Mihály: Szép Ilonka in Arany János: A walesi bárdok. Besedili sta najprej iz prvotnega jezika prestavila v »enostavnejšo madžarščino«, potem pa sta ju začela prevajati. Tako je učen-

in slabe razmere na cestah, a so učenci OŠ Grad kljub več odsotnim šolam pripravili pristrčen program in razglasitev rezultatov. Kot predstavnik DOŠ Jožefa Košiča sem nagrado prevzel jaz, učitelj asistent iz Slovenije. Predsednica žirije, znamenita pisateljica s kar 25 izdanimi knjigami, Karolina Kolmanič, je pred razglasitvijo dejala, da je

razlika med balado in romanco lahko zelo majhna. Res je, da naj bi pri baladah bilo nekoliko več napetosti in bi naj bil konec bolj temačen ali nesrečen, pri romancah pa je konec pomirljiv in je dogajanje bolj vezano na življenje grajske gospode, je bilo ne glede na teorijo včasih prav težko uvrstiti pesem v določeno pesniško vrsto. In vse pesmi so bile še kako izvrstne in odlične. Vsem sodelujočim je iskreno čestitala.

Nagrade so podeljevali v dveh kategorijah: posebej kategorija učencev sosednjih držav in posebej kategorija učencev slovenskih šol. Na koncu pa so podelili tudi nagrado absolutnemu zmagovalcu. Prvo mesto v kategoriji sosednjih držav, kjer so poleg Madžarske sodelovale tudi osnovne šole iz Avstrije in Hrvaške, je za državo Madžarsko dosegla učenca Eliza Nagy z balado »Lepa Ilonka«. Priznanje za trud in delo, ki je bilo vloženo v pisanje balade, pa je prejel tudi učenec 6. r Giulio Brunetto. Naj omenim, da se učenec slovenskega jezika uči šele drugo šolsko leto, zato velja še toliko večja pohvala, da se je lotil tega pisanja. Absolutna zmagovalka natečaja pa je postala balada učenke iz 7. razreda OŠ I. Murska Sobota z naslovom »Legenda o goričkem zmaju Kaču«. Učencema Elizi in Giuliju iskrene čestitke, da sta se odzvala vabilu za sodelovanje na mednarodnem literarnem natečaju in sta na ta način zopet pokazala delček dejavnega življenja porabske dvojezične šole. Zagotovo brez pomoči mentorjev ne bi šlo, pa kljub temu morajo biti tovrstne dejavnosti še kako slišane, pohvaljene in podprte tudi s stani javnosti. Naj bo tako še naprej.

Obe nagrajeni in pohvaljeni baladi si lahko tudi preberete.

besedilo: Nino Gumilar,
učitelj asistent na DOŠ Jožefa
Košiča Gornji Senik
sliki: Nino Gumilar in arhiv
OŠ Grad

Eliza Nagy:

(Balada prirejena po pesniku Mihajlu Kocsiju)

- Lep lovec čaka na divjad, mim' njega pride deklíč mlad. Pa srce njega kar žari, dotikat se dekle želi.
- Pospremi dekle on domov, kjer stari oča ž njo živi lepou. Na zdravje pijejo do dna, še kralja častit vsakdo zna.
- Povabi lovec ju k njim, v varaš pred Matjažev spomenik. Se Ilonka z očon veseli, da hitro lovca vid'la bi.
- V Budi čaka množica, na kralja svojga, vel'kega. Prijezdi kralj iz Avstrije, tam Ilonka sprevidi vse.

Giulio Brunetto

Balada prirejena po madžarskem avtorju

- Kralj Edvard, mlad angleški kralj izpod svoj'ga kopja gleda rad. Ponosen, radoveden je, kako je Wales osvojil zase.
- Zavzel ga je, podjarmil vse, da pokrajina večja bi postala še. Bo vladal, poveljeval vsem: „Angleški kralj največji je!”
- Kralj Edvard odjezdi veselo naprej, na gradu Montgomery sprejmejo ga zdej. „Sijaj” za kralja velikega, na mizi ga čaka velika pojedina.
- A kralj Edvard temu upira se: »Zakaj tako lepo sprejeli ste me? Kot pse napadel, podjarmil sem vse, a vi kot kralja častite me?»
- So pevce brž poklicali, da kralja bi slavili vsi. »V pozdrav zapojte, radujte se, ker kralja imate, to pomembno je!»

- Pred kralja pevci pridejo, mu pesem na glas zapojejo:

BALADE IN

Lepa Ilonka
 analyu Vörösmartyju: Szép Ilonka)

5. Kralj v bistvu mladi lovec je, ki Ilonki srce očaral je. Dekle dobiva bel obraz, pred njo stoji kraljevi stas.
6. Žalost v Ilonko se naseli, solzave njene lepe so oči. Z očon pojde zdaj domov, na reven dom svoj negotov.
7. Deklič ljubezen žalosti, ji druge več rešitve ni. Oča od starosti umirajo, še mlado Ilonko v grob odvlečejo.
8. Ko kralj spet pride na obisk, pričaka vsepovsod ga mir. Ljubezen ni počakala, Ilonki smrtno rano je napravila.

WELŠKI PEVCI
 torju Jánosu Aranyu: A walesi bárdok

- „Podjarmil nas si, kralj postal, zakaj bi kdo hvalo tebi dal?”
7. „Si ljudstvo naše si pokoril zadušiti hotel si našo kri! In čakaš, da pojemo radostni ti, pozabi, kralj zate vesele pesmi ni!,”
  8. Kralj Edvard je jezen hudo postal, cel narod welški s pevci je na grmado poslal. „Ne rabim teh pesmic poslušati zdaj, naj z ognjem zgorijo vsi pevci vekomaj!”
  9. Odjezdil domov je na svoj dvor misleč, da se rešil sovražnikovih not. A ko misli se spočit, oditi v svet sanj, se zunaj zaslíši glasen direndaj.
  10. Pred dvorom 500 pevcev glasno doni, kralj Edvard pa skoraj ponori. Straži in godbi da ukaz: „Piščali in bobni zadušite sovražnika glas!,”
  11. So bobni in piščali peli na glas, a v Edvardovi glavi še vedno bil je sovražnika glas. Kot kazen za zločin, ki storil ga je, Edvard za vedno zblaznel je.

OB SLOVENSKEM KULTURNEM PRAZNIKU PODELILI ŠE ENA PRIZNANJA

V lanskem šolskem letu so učenci gledališke skupine DOŠ Jožefa Košiča Gornji Senik sodelovali na vseslovenskem natečaju »Vsaka vas ima svoj glas«, ki ga je v mesecu oktobru lani drugič priredila OŠ Sečovlje (prvo leto je bil dogodek na OŠ Muta na Koroškem). Čeprav je od takrat minilo že nekaj časa, in smo v tem šolskem letu že snovali nove ideje za nov natečaj (letos bo prireditelj na OŠ Draga Kobala v Mariboru), je prav, da vas seznanimo z rezultatom. Ob slovenskem kulturnem prazniku smo učencem podelili tudi priznanja za sodelovanje.

Na drugem natečaju slovenskih šol »Vsaka vas ima svoj glas« je s svojimi raznovrstnimi narečnimi prispevki sodelovalo 120 učencev in več kot 30 mentorjev iz 16-ih šol. Učenci so v narečju oblikovali skeče in dramske prizore iz vsakdanjega življenja, popisali tradicionalne praznike, pripravili določene jedi. Dogodek je potekal 12. oktobra 2017, na OŠ Sečovlje. Učenci DOŠ Jožefa Košiča so na njem sodelovali s predvajanim video prispevkom »Sakramen-

Posnetek videa, ki je bil posnet v zaselku Sobota na Gornjem Seniku (Foto: Nino G.)

Fotokopija priznanja, ki so ga dobili učenci DOŠ J. Košiča ob slov. kulturnem prazniku (Foto: Nino G.)

Dogodek je potekal 12. oktobra 2017 na OŠ Sečovlje (Foto: arhiv OŠ Sečovlje)

ska laž na Gornjem Seniku«, ki je bil odigran in zrežiran v naravi. Čisto enostavno: »Toplega junij-skega dne smo se skupaj z učenci odpravili na nji-vo, polno zelja in posneli kratek video zapis. Res je, da kvaliteta video posnetka ni bila najboljša, a vendar smo samo za natečaj prispevek preuredili tako, da je bil skoraj v čis-

tem gornjeseniškem narečju. Spletna stran Radio Televizije Slovenija je poročala: »Šolsko telovadnico na OŠ Sečovlje sta na zaključni prireditvi natečaja, ko so najboljšim podelili tudi nagrade, napolnila humor in radoživost narečij Štajerske, Koroške, Dolenjske, tržaškega Krasa in slovenske Istre. Slovenski osnovnošolci iz Madžarske pa so pozdrave poslali v video zapisu /.../« Učenci Mate Labric, Čenge Toth, Kevin Takač, Levente Nagy in Eliza Nagy (slednja na posnetku ni nastopala, ker je bil posnet le eden prizor) so si vsi zaslužili velik aplavz in posebno nagrado za sodelovanje. Prav tako hvala Balintu Labricu za snemanje. Predsednica žirije na vseslovenskem natečaju je namreč bila akademikinja, dr. Zinka Zorko, največja poznavalka slovenskih narečij. Z željo, da bi sodelovali tudi letos, smo na šolo tudi letos že dobili vabilo. Kaj bomo posneli oziroma s čim se bomo predstavili tokrat, pa naj bo zaenkrat še skrivnost.

Nino Gumilar, učitelj asistent na DOŠ Jožefa Košiča

... DO MADŽARSKE

Vsakdo mora dobiti obvestilo o volitvah

Državna volilna pisarna je 12. februarja začela pošiljati volivcem obvestila, v katerih jih informira o parlamentarnih volitvah, med drugim o tem, na katerem volišču lahko oddajo svoj glas 8. aprila. Na Madžarskem živi kakih 7,9 milijona volivcev, ki morajo v tednu dni dobiti obvestila. V kolikor jih ne bi dobili, se lahko oglasijo na upravni enoti občine, kjer imajo stalni naslov. Registriranje zamejskih Madžarov, ki imajo dvojno državljanstvo, bo potekalo do 24. marca. Do sedaj se je registriralo več zamejskih volivcev kot kadarkoli prej. V registru je že več kot 340 tisoč takih volivcev, ki nimajo stalnega naslova na Madžarskem.

Manjšinci, pripadniki trinajstih narodnosti, se lahko registriramo do 23. marca, s tem izrazimo, da svoj glas hočemo dati narodnostni - v našem primeru slovenski - listi. Listo slovenske manjšine je postavila Državna slovenska samouprava, vodi jo dosedanja zagovornica Erika Köleš Kiss, na drugem mestu je predsednik DSS Martin Ropoš, na tretjem pa članica slovenske samouprave Monošter-Slovenska ves Ilona Bartakovič.

Zakonska zveza spet priljubljena med mladimi

»Zakonska zveza ni iz mode, mladi se na Madžarskem danes bolj pogumno pripravljajo nanjo in načrtujejo skupno življenje,« je rekla državna sekretarka za družino in mladino Ministrstva za človeške vire Katalin Novak na tiskovni konferenci ob proslavi Kluba mladih družin. Klub je praznoval prvo obletnico akcije »Darilo za mladoporocence«. Državna sekretarka Katalin Novak je izpostavila, da je med letoma 2003 in 2010 drastično - kar za 23 odstotkov - upadlo število porok. Trend se je spremenil po letu 2010, v zadnjih sedmih letih je namreč za 46 odstotkov naraslo število tistih parov, ki so se uradno poročili.

ŽE V ROKEJ MAM, KAK TRBEJ...

Prejšnji keden, na fašenski torek, so v Števanovci fašenki nej odli, zaman nji je lüstvo tak fejst čakalo. Istina, tau je v vsakšoj porabskoj vesi tak bilau, zvün Gorenjoga Senika, gde sta »Zvezina Fašenek pa Lenka« plesala za kusto repo pa za dugi len. Leko ka fašenki več ne odijo po vasaj, dapa lüstvo se na fašenski torek zato kreda dejva, ranč tak kak gnauksvejta. Tašoga reda fanke pečejo pa okajeno mesau, najbola kučet z repom vred, kak je tau vsigdar šega bila. Šolina Marika, po možej Gmeindl, iz Števanovec tō vsigdar tau kūja pa peče na fašenski torek, sploj pa zdaj, ka je že v penziji.

- *Marika, kak vidim, vi tau staro šego fejst držite še gnesden.*

»Tau so moji stariške tak delali, ka so na fašenek okajeni kučet tјōjali pa fantje pekli pa dja tau tak držim, pa tau tō, ka gnes nej slobaudno delati.«

- *Prvin tašo nej bilau, ka bi nej odli kauli po vesi fašenki?*

»Gnauksvejta so trgé pari odli, ranč nej eden, eden odišo, drūgi je prišo, cejli den so odli, večer je pa bal bejo v krčmej. Zdaj je že nej tak kak prvin, te so si dopust vzeli tisti, steri so kaulak odli, zdaj se s tejm že niške ne spravla. Gnesden že lüstvo ne odi vküper, vsakši samo v svojom rami je nutrazaprejt pa fertik, nika je ne briga, samo internet, telefon pa televizija. Zdaj je že strašno, lüstvo se te sreča, če v Varaš dé ali tisti, steri še v cerkev odimo, te kaj malo pripovejdamo pa čojemo, ka se kaj godi kaulak nas.«

- *Prvin je tō bilau okajeno mesau na fašenek?*

»Prvin so v zimi zabadali pa na fašenek so vsigdar tјōjali mesau, potistim je pa

že tak post bejo.«

- *Vi ste rep gornjali na kučeti, ka ga kūjata?*

»Na našom kučati že nega gora repa, dapa prvin je mati vsigdar z repom vred tјōjala. Moj mauž je te rep najbola rad djo, prvin je tauga zo pa samo sledkar redno okajeno mesau. Dja vcuj k okajenoma mesa še krompiče napravim s tikvinim oljom, tau je vsigdar tak na fešenek.«

- *Sto pri vas mesau kadi?*

»Tau pojep dela, zato ka pravi, če dja kadim, te je mesau vsigdar črno, zato ka pomalek trbej kaditi, dja pa velki odjen napravim, pa tau je nej dobro.«

- *Prvin so z brojcov kadili pa itak dobro bilau, nej?*

»Te so tō nej z brojcov kadili cejli čas, samo naslednje so malo goraličili, aj lejpo

zato para nega domanji krumčom, ka koli pravijo, bautini pa domanji, tau je

Šolina Marika, po možej Gmeindl iz Števanovec

stau pa edno. Bautini so nej taši kak domanji, niši taši vodeni so, domanji so tak dobri, ka tak na samo ga leko dješ, tak so žmani.«

- *Mesau pa kromče se goradejejo pa se tјōjajo,*

Vnukico so krstili v števanovskoj cerkvi

farbo ma mesau pa dober žma.«

- *Kromče ste svoje pripauvali?*

»Dosta njiv ne delamo, telko smo pripauvali, ka nam trbej, če ne dojde, te malo vcujtјōpimo. Dapa

dapa s fantji je že več dela, nej?

»Fantje pečti je veliko delo, če tau štjemo, aj lejpe pa žmane baudejo. Dobro testau moramo narediti pa topla tјōjnja mora biti, aj se testau lopau zdigne. Dja

vsigdar žmaučaj (maslo) dejan v testau, zato ka tak so fantje najbaukše. Najprvin tak kvas, cutjar pa mlejko vtјūpzmejšam pa da goraprejde, te vcujdejem djajce pa melo, pa te tašo rajo testau napravim, stere se lopau zdigne.«

- *Od koga majo fantje tisti lejpi štraf kaulak?*

»Tau je od tistoga, kak je pečeš.«

- *Vam se že od tauga nej trbej bojati, ka se ne posrečijo, nedo dobre fantje, zato ka prakso že mate.*

»Mena že nej trbej gledati recepte, vse, ka nutra trbej djati, tau že v rokej mam,

če vidim, kaj nej dobro, te vōpopravim, tau, tisto še vcujdejem. Testau je te dobro, če mejšiš pa te dola z roke dé testau.«

- *Tau ste prajli, ka čas mate, zato ka vam nej trbej že delat odti, od sterga leta ste v penziji?*

»Gda sem petdesetdevet lejt stara bejla, te sem v penzijo odišla, tak ka zdaj že šest lejt sem v penziji. Zdaj v nedelo sem bejla 65 lejt stara, v soboto smo pa krstili malo vnukico, tak ka nagnauk smo svetili vse v Apat hotelu.«

- *Te šest lejt, ka ste doma, je brž tašlau?*

»Ranč ne guči, tau je tak brž tašlau, ka človek ranč vpamet ne vzeme. Še sreča, ka zdarvje zato mam, telko ka me koleno malo boli, vejn zato, ka sem krepka.«

- *Gde ste vi delali?*

»V židanoj fabriki, dosta pa dosta lejt, naslednje, gda so go zaprli, te sem sé v Števanovce na fatelep prišla delat, gde sem stauce šmirglinivala. Tau je tō nej leko delo bilau, cejli den sem stala pa se čauvala, dosta si se nej mogo škrabati, zato

ka normo trbelo naprajti. Pa te da smo še rame zidali, tisto je tō veliko delo bilau. Mi smo prvin tam pri Šolini laknivali, pa gda smo zidali, te sem dja odtistac zajtrik pa obed prejknsila delavcom, te dva mlajša sem ranila, materi trbelo pomagati, tak ka nej čüda, če človeka tū pa tam kaj boli.«

- *Gda ste zidali ram?*

»Osemdesettretjoga leta smo ga zidali. Dja sem pri tau rami tō sploj dosta delala, zato ka nej mali ram, sto tau nej delo, ranč ne vej, ka je tau, ka zidati.«

- *Gda ste začnili delati v židanoj fabriki?*

»Gda sem vō iz šaule prišla potistim včasim, sprvoga sem se včila, dapa tisto sem tamnjala pa tak sem te v židano fabriko prišla, gde sem več kak tresti lejt delala. Prvin je nej tak bilau kak zdaj, ka če si nej osemnajset lejt star, ne smejš vnoči delati. Kak so me goravzeli, drūgi keden sem že vnoči ušla delat, pa te smo še v soboto tō delali. Doma tō vsigdar bilau delo, kokauši, svinje smo meli, kak se že prajla, zidali smo, mlajše sem ranila, tak ka vsevküp je dosta bilau.«

- *Zdaj te bar malo leko počivate.*

»Zdaj je dobro, samo zdaj sem že stara gratala pa gnauk me tū boli, gnauk me tam boli.«

- *Dva sina mata?*

»Dva sina mam, obadva sta doma, dapa eden že ma družino, edno hčerko, tak ka hvala baugi, nej sem sama v tau velkom rami. Samo telko, ka zdaj dosta trbej tјōjati, dapa itak je veseldje, gda smo tak vküper, najbola pa te, gda je mala vnukica paulek. Tak ka dobro je tau tak, samo aj Baug da še zdravje pa dosta lejt nam tak vküper.«

Karči Holec
foto: K. H. in osebni arhiv

Slovensko štenjé - ga v zem'te v roké! - 3.

NAUVA VÖRA DALA KNIGE V MATERNOJ REJČI

Na Slovenskom je protestantska vöra začnala krepša grtövati po lejtji 1520, svoj vrek pa je dosegnila petdeset lejt kisnej. Ta reformacija je bila tista, v šteroj so začnili pisati slovensko literaturo na šurko, gratala je redna književna produkcija. Istina pa je, ka je služila skoro samo cerkvenim potrebam, zatok ka bi leko vörnice šteli, poslušali pa spejali v maternoj rejči. Slovenščina je gratala knjižni gezik, v njej se je kisnej začnala narajati prava literatura.

Tistoga ipa so protestanti napisali ali dojobračali molitve, katekizme, biblijske pripovejsti pa pesmi, predge ino teološka pisanja. Na začetki svoji knjig so svoja mišljenja dojspisali v nemškoj rejči, *Adam Bohorič*

pa je napiso prvo slovensko gramatiko v latinskem gezi-ki. Najbliže pravoj literaturi so bile pripovejsti ali pesmi iz Svetoga pisma, štere so mele veliko umetniško vrednost.

Začetnik pa najbolje glaven človek slovenske protestantske književnosti *Primož Trubar* se je naraudo leta 1508 v dolenskoj vesnici Raščica v paverskoj pa mlinarskoj držini. Na več mejstaj se je včiu, s protestantizmom se je oprvin srečo pri püšpeki *Petri Bonomi* v Trsti. Grato je plebanoš pa vikar, vseposedik pa je predgo prauti zidani cerkva pa češčenji svetnikov. Zavolo toga je mogo večkrat bejžati, leta 1548 je odišo na Nemško. Zaman se je povrno kak slovenski superintendent (prejden cerkve), so ga pá vözagnali. Do smrti je biu predgar v nemškom varaši Derendingeni.

Trubar je biu eden posaben

človek, emo je dosta življenjske energije pa je vsikdar vödržo. Že od prvi dühovniški lejt je čüto simpatijo do protestantske vöre, kisnej je

Primož Trubar je za nas eške gnesden »oča slovenske knjige«

grato ortodoksen luteranec. Vöro je razmo kak socialno pa moralno škér za pobaušanje žitka, vsikdar je brodo praktično.

Un je biu tisti, šteri je s svojima »Katekizmom« ino »Abecedariumom« v leti 1550 dau nadrukni prvivi dve slovenski knigi. Na našo rejč je dojobrno cejli »Nauvi zakon«, s Staroga zakona pa Davidove žoltare. Zvün toga je vödau eške več katekizmov pa vküppostavo regule protestantske cerkve.

Za svoje litere je odebro oprvin takzvano »gotico«, kisnej pa »latinico« - kak na Nemškom. Emo je ejkstra znamenja za slovenske litere »č«, »ž«, »š« (šumevci), depa je je nej redno nüco. Za fundament slovenskoga knjižnoga gezika je vöodebro svoj dolenski domanji guč vu vesnici Raščica, če rejsan ništerne nauve teorije pravijo, ka se je odlaučo za varaški guč Ljubljane.

Tak ali tak pa je sto nücati domanji pa razmeni gezik, zatok je v njem njau dosta nemški rejči. V svojom pisanji je vöpokazo svojo mišljenje pa naturo tö, zatok leko povejmo, ka je biu prvi pravi slovenski pisatel.

Trubar je biu konzervativen človek, lübo pa je prausne lidi ino jim želo, aj se obranijo Törkov, gladi pa šatringe. Nej pa jim je priporočo rabuk, štere so se vsikdar žalostno končale. Želo jim je dati včenjé, ka aj bi leko šteli vörske knjige. Večkrat je dojspiso svojo lübezen do Slovincov, šteri majo prej pravico do svoje luteranske cerkve.

Primož Trubar je vekši tau svoji pisanj z nemške pa latinske rejči obračo, depa je emo originalne tekste

tö, na priliko »Prauti zidani prauškarski cerkva«. V tom po spomini dojspise, kakšo je bilau lüstvo na Slovenskom srejdi 16. stoletja, zmejs pa guči prauti vörskomu gibanji »štiftarov«, šteri so steli zidati nauve cerkve na bregaj, gde se je prej Marija skazala. Trubar kak protestant je biu sigurno prauti toma, tau pa je napiso v svojom poznanom štiluši. Misli je prejkdavo prausno ino razméno, s kratkimi stavki. Zvün Primoža Trubara, šteri je gvüšno biu najvejša figura slovenskoga protestantizma, ne smejmo pozabiti drügi pisatelov. *Sebastijan Krelj* je vödau samo dve knigi (»Mlašeča biblija« pa »Postila slovenska«), de je pa sploj vöpopravo litere pa gezik. Znamenja za slovenske litere je konzekventno nüco, eške nauve je nutvpelo. Svoj gezik je očisto germanizmov pa z njega vönjau dolenske posabno-

sti, tak je bliže prišo h knjižnomi geziki, šteroga bi vsi Slovinci bole razmili. Rana smrt ma je nej dopistila, ka bi grato velki gramatičar. Gvüšno, ka je edno od največ glavnih del protestantiz-

Dojobnauti Sveto pismo je bilau najvejše protestantsko delo - napravo ga je Jurij Dalmatin

ma napravo predgar *Jurij Dalmatin*, gda je v nemškom Wittenbergi leta 1584 v 1500 knjigaj vödau cejlo na slovensko obrnjeno Sveto pismo. S tem je postavo takši gezikovni ino literarni fundament slovenskoga gezika, šteroga so se držali eške dugo po konci reformacije, vse do razsvetljenstva (felvilágosodás) ino romantike, gda se je začnala narajati prava, estetsko vredna književnost. Cejlo slovensko Sveto pismo je lekar najvejši rezultat reformacije, vej je pa Dalmatin mogo v svojo materno rejč prejkispisati cejlo dühovno, pripovedno pa eške pesniško mauč Biblije. V svojom predgovori v nemškoj rejči je dojspiso, ka so Slovinci en tau veuki slavski narodov s svojim ejkstra dialektom, zavolo toga so dosta vredni.

Škonik *Adam Bohorič* se je zvekšoga spravlo s pisanjom abecednikov, slovarov

ino gramatik, biu je eden sami, šteri je nej dühovnik biu. Njegve »Zimske vöriče«, v šteraj oprvin dojspise regule slovenskoga gezika, so napravlene po minti latinske gramatike. Duga lejtja

je biu ravnatel edne ljubljanske šaule ino kak humanistično vönavčeni človek je emo čütenje, ka bi se mogo spravlati z gezikom. V svoji knjigaj dojspise, kak erični so slavski narodi (med njimi slovenski) pa gde vse živejo. Njegve misli so vrek protestantskoga slovenskoga čütenja, oprvin pa piše o tom, ka so vsi Slovinci gnaki po krvi,

gezi-ki pa zgodovini. Pri pisanji je Bohorič ponüco Trubarove pa Dalmatinove litere, vöpopravlene od Krelja. Zatok so toj pisavi kisnej, v cajtaj *Franceta Prešerna* dali ime »bohoričica«.

V poeziji, pripovejstaj pa dramatici 19. ino 20. stoletja je austro živ spomin na Trubara pa drüge reformatore, na njine konflikte s katoličani ino na zgodovinske cajte, v šteraj so se trüdili za postavitev slovenskoga gezika na pravo mesto v cerkvi. Pisateli v svoji delaj simpatizirajo s protestantskim gibanjom, šteroga so na silo dojspotrli absolutistični habsburški velikaši. Uni so tö nej pozabili, ka so bili batrivni protestantski predgarge tisti, šteri so slovenskoma človöki dali knjige v roké pa tak njegov gezik postavili v red drügi kulturni evropski gezikov.

-dm-

Murska Sobota: I. Vanekov večer v letu 2018

ČLOVEKOVE PRAVICE NA KITAJSKEM: STANOVANJE, DELO IN HRANA

Dolgoletni novinar, urednik, dopisnik RTV Slovenija iz Združenih držav Amerike, rektor zasebne univerze na Kosovem, *dr. Uroš Lipušček*, je bil gost/predavatelj na prvem letošnjem *Vanekovem večeru* v Murski Soboti s temo *Kitajsko stoletje?* Avtor izjemno dobro obiskanega predavanja živi že več let na

v znamenju Združenih držav Amerike, je zdajšnje v znamenju Kitajske, največje države na svetu. Kitajska se razvija na vseh področjih in uspešno sodeluje z največjimi svetovnimi gospodarstvi. Očiten je tudi napredek v standardu, kajti Kitajci že dolgo ne delajo za skodelico riža, marveč za dostojno plačilo, kar že nekaj

vsestranski razvoj in dvig življenjske ravni vseh prebivalcev. Zato poudarjajo, da je pri uveljavljanju človekovih pravic najpomembnejše, da imajo prebivalci delo, stanovanje in hrano. V zelo kratkem času so uspeli izboljšati kakovost življenja v velikih mestih, kjer je bilo skoraj nemogoče dihati ob nekaterih urah, ker je bil zrak tako močno onesnažen. Uroš Lipušček je dejal, da se je onesnaženost v Pekingu, kjer živi, v enem letu zmanjšala za 73 odstotkov.

Kitajska vlaga velike vsote denarja v razvoj znanosti, v nove tehnologije, ki na nekaterih področjih že prekašajo najbolj razvite države Evrope in ZDA. Zgovoren primer so, denimo, akumulatorji za električne avtomobile. Razvili so tehnologijo, ki zagotavlja tisoč prevoženih kilometrov, izpraznjene baterije pa se napolnijo v nekaj minutah. Če je temu res tako, so po zdaj znanih podatkih močno prehiteli evropsko avtomobilsko industrijo, ki vlaga veliko denarja in navora za podoben rezultat, kot so ga kitajski strokovnjaki, če drži, kar je povedal Lipušček, že dosegli in je v množični rabi.

Na Kitajskem dosti vlagajo v stanovanjsko gradnjo in infrastrukturo, v moderne avtoceste in hitre železniške povezave. Železniška proga, ki jo gradijo med Pekinom in Šanghajem, naj bi omogočala hitrost 1000 kilometrov na uro, medtem ko 300 ali 600 kilometrov na uro ni nobena redkost. (Ob teh podatkih se lahko dobesedno zgrozimo v Sloveniji, kjer več kot desetletje poslušamo, kako zapleteno je graditi 25 kilometrov železnice. Kaže, da še težje kot tedaj, ko je France Prešeren pisal, da se bliža *železna cesta*, z Dunaja...).

Ena prednostnih nalog Kitajske je njeno odpiranje v svet in sodelovanje z vsemi zainteresiranimi državami,

tudi s Slovenijo. Najmočnejše je Kitajska gospodarsko, predvsem finančno povezana z Združenimi državami Amerike. Zelo si prizadeva tudi za sodelovanje z evropskimi državami in ne prikriva želje, da ostane Evropska unija močna skupnost za neke vrste ravnotežje z Združenimi državami Amerike. Vzpostavlja tudi takoimenovano „svileno pot“ (verjetno zato, ker je Evropa dobila svilo iz te države), ob kateri bo 67 držav iz treh celin: Azije, Evrope in Afrike. Uroš Lipušček je opozoril tudi

na nekaj problemov, s katerimi se ubada Kitajska, in sicer je na prvem mestu staranje prebivalcev, kar je posledica ukrepov izpred let, ko je imela družina največ enega otroka. Zanimivo je tudi, da je na Kitajskem mnogo več moških kot žensk, zato mladeniči poskušajo privabiti dekleta iz številnih držav. Po novem omejitve rojstev na Kitajskem ni več, vendar se rodnost samodejno še zmanjšuje z višjim standardom prebivalcev.

Ernest Ružič

Foto: T. Milanov

Uroš Lipušček o kitajskem stoletju in Marjan Šiftar, povezovalac pogovora

Kitajskem, kjer je njegova partnerica Meta Lokar lektorica za slovenski jezik na pekinški univerzi. Glede na dosedanje izkušnje, med drugim je objavil več strokovnih knjig, sodi

časa čutijo evropska podjetja, ki so zaradi nizke cene dela prenesla proizvodnjo na Kitajsko. Sicer ne tajijo, da prek 20 milijonov prebivalcev še živi v revščini, kar pa namera-

Odlično obiskan letošnji prvi Vanekov večer v Murski Soboti

Lipušček med odlične poznavalce Kitajske. Pogovor je vodil podpredsednik Uprave Ustanove dr. Šiftarjeve fundacije Marjan Šiftar.

Kitajsko stoletje? Vprašaj na koncu stavka je odveč, tak je lahko povzetek dvehurnega pogovora o, rečeno najbolj posplošeno, Kitajski. Kajti, kakor je bilo minulo stoletje

vajo v nekaj letih spremeniti in večini omogočiti dostojno življenje.

Kitajska je komunistična država in takšna, vsaj sedanjí oblastniki, tudi po zadnjem kongresu, trdijo, da bo tako še naprej. Ne razmišljajo o demokraciji, podobni evropski, ampak poudarjajo, da sedanja politična ureditev zagotavlja

PUSTNO POPOLDNE

Slovenska narodnostna samouprava Števanovci je 10. februarja popoldne organizirala pustno prireditev v kul-

žarskimi pesmimi in tudi z zanimivim plesom, ki so ga poimenovali Ples medvedov. Program je bil zelo bogat.

turnem domu. Prireditev smo malo povezali tudi s slovenskim kulturnim praznikom.

Zato smo povabili Ljubiteljsko gledališko skupino Zgrebaše iz Pečarovcev in tudi ženske pevke iz Budincev.

Pridružili so se učenci DOŠ Števanovci, prvi razred je recital dve slovenski pesmi in zapel pesem Čuk se je oženil ter zaplesal Pingvinov ples. Na koncu so nastopili učenci iz drugih razredov z mad-

V nadaljevanju so se otroci oblekli v različne pustne šeme, ena družina se je oblekla v družino Kremenčkovi (družina Flintstone). Maske so bile zelo zanimive. Predstavili so se: pikapolonica, princesa, gasilec, klovn, Zorro, čarovnica ...

Žirija jih je ocenjevala in najboljši so dobili nagrade. Potem se je začel ples in veselje. Našo prireditev je obiskal tudi gospod Boris Jesih, generalni konzul v Monoštru.

Dvorana se je napolnila, upam, da so se vsi dobro počutili. Najlepša hvala vsem nastopajočim.

*Agica Holec
predsednica*

PETEK, 23.02.2018, I. spored TVS

6.05 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan, 11.15 Vem!, kviz, 11.45 Otroški počitniški program: Op! 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Tarča, Globus, Točka preloma, 15.20 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 16.05 Duhovni utrip: Gospod je moj pastir, 16.25 Zlata dekleta (I.): Drugo materinstvo, ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Slovenski magazin, 17.55 Novice, 18.00 Infodrom, tednik za otroke in mlade, 18.10 Pujsa Pepa: Mednarodni dan, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 21.25 Med valovi, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Tišina morja, francoski film, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.55 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.50 Info-kanal

PETEK, 23.02.2018, II. spored TVS

6.15 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, Alpsko smučanje - kombinacija: slalom, 7.40 Olimpijski park, pregled olimpijskega dogajanja, 8.40 Hokej na ledu - prvo polfinale (M), 11.00 Deskanje na snegu - akrobatski skoki, finale (Ž), 12.05 Biatlon - štafeta (M), 13.50 Hokej na ledu - drugo polfinale (M), 15.30 Umetnostno drsanje - ženske, prosti program, 17.25 Alpsko smučanje - kombinacija: smuk (M), 18.20 Alpsko smučanje - kombinacija: slalom (M), 19.15 Deskanje na snegu - akrobatski skoki, finale (Ž), 20.00 Olimpijski park, pregled olimpijskega dogajanja, 21.00 Peta veja oblasti, koprodukcijski film, 23.05 Zvezdana: Razsvetljen in neprilagojen, 23.45 Nocoj v Palladiumu, 0.30 Ema 2018: predizbor, 2.20 Glasbeni spoti, 3.20 Zabavni kanal, 3.55 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, Deskanje na snegu - paralelni veleslalom, 5.30 Olimpijski park

SOBOTA, 24.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Otroški program: Op! 10.45 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Mateja Svet, 11.40 Tednik, 12.40 NaGlas, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 O živalih in ljudeh, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 13.50 Na vrtu, izobraževalno-svetovalna oddaja TV Maribor, 14.30 Mame: Služba, slovenska nanizanka, 15.00 Ambienti, 15.35 Profil, 16.00 Cesarjev kuhar, japonska serija, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Moj pogled na znanost: Za čistejšo okolje - prof. dr. Albin Pintar, 17.45 Poskusiva znova, britanska nadaljevanka, 18.10 Sladko življenje z Rachel Allen: Evropske sladice, 18.40 Ozare, 18.45 Miriam: Papirnati zmaj, risanka, 19.00 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 20.00 Ema 2018, finale, 22.00 Poročila, Šport, Vreme, 22.30 Smrt v Sarajevu, bosanskohercegovo-francoski film, 23.50 Profil, 0.20 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.45 Dnevnik, Utrip, Šport, Vreme, 1.40 Info-kanal

SOBOTA, 24.02.2018, II. spored TVS

5.50 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, Smučarski tek - 50 km (M), skupinski start, 9.00 Alpsko smučanje - ekipna tekma, 11.00 Deskanje na snegu - big air, finale, 11.30 Deskanje na snegu - paralelni veleslalom, 13.10 Hokej na ledu (M), tekma za tretje mesto, 15.40 Alpsko smučanje - ekipna tekma, 17.10 Smučarski tek - 50 km (M), skupinski start, 18.20 Deskanje na snegu - paralelni veleslalom, 20.00 Olimpijski park, pregled olimpijskega dogajanja, 21.00 Umori na podeželju (XVIII.): Pretrgana veriga, britanska nanizanka, 22.35 Derren Brown: Apokalipsa, 23.25 Aritmični koncert - Prismojeni profesorji bluesa, 0.55 Glasbeni spoti, 1.55 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, 4.00 Glasbeni spoti

NEDELJA, 25.02.2018, I. spored TVS

7.00 Živ zav, otroški program, 9.50 Govoreči Tom in prijatelji: Angelčina skrivnost, risanka, 10.00 Džamila in Aladin, otroška nanizanka, 10.35 Prislunhimo tišini, 11.20 Ozare, 11.25 Obzorja duha: Vest, 12.00 Ljudje in zemlja, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.25 Slovenski pozdrav, narodnozabavna oddaja, 15.10 Praznik, francoski film, 16.45 Kino Fokus, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.20 Vikend paket, 18.40 Zmajči zmaj: Na vrh, risanka, 19.00 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 20.00 Mame: Varuška, slovenska nanizanka, 20.30 Modna hiša Velvet (IV.): Pret-a-porter, španska nadaljevanka, 21.45 Zgoraj brez, 22.35 Poročila, Šport, Vreme, 23.00 Fidel Castro - človek in mit, kanadska dokumentarna oddaja, 23.55 J. S. Bach/E. Elgar: Fantazija in fuga v c-molu, BWV 537,

0.10 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.40 Dnevnik, Zrcalo tedna, Šport, Vreme, 1.30 Info-kanal

NEDELJA, 25.02.2018, II. spored TVS

5.10 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, Hokej na ledu (M), finale, 7.50 Smučarski tek - 30 km (Ž), 9.20 Bob štirisred, 11.00 Olimpijski park, pregled olimpijskega dogajanja, 11.55 Zaključna slovesnost, 14.00 Hokej na ledu (M), finale, 16.50 Umetnostno drsanje - revija, 19.45 Žrebanje Lota, 20.00 Pjongčang 2018, dokumentarni film, 21.00 Nesmrtni, oddaja o športnih velikanih, 21.30 Avtomobilnost, 22.00 Bleščica, oddaja o modi, 22.30 Ema 2018, finale, 0.15 Glasbeni spoti, 1.15 Zimske olimpijske igre Pjongčang 2018, 3.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

PONEDELJEK, 26.02.2018, I. spored TVS

6.10 Utrip, Zrcalo tedna, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.15 Sladko življenje z Rachel Allen: Evropske sladice, 10.35 10 domačih, 11.10 Vem!, kviz, 11.55 NaGlas, 12.15 André Rieu: Dobrodošli v mojem svetu, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Sveto in svet: Papež sprememb? 14.30 S-prehodi, 15.00 Dober dan, Koroška, 15.30 Osmi dan, 16.00 Operne arije: Baritonist Marko Kobal, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Čist zares: Promocija izdelka, mladinska dokumentarna serija, 17.55 Novice, 18.00 Young Village Folk, 18.10 Lili in Čarni zaliv: Kam je šla ura, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tednik, 21.00 Studio City, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Umetnost igre, 23.30 Glasbeni večer: Svetlana Makarovič in Madžarski nacionalni ciganski orkester Sánta - Kata, Katalena, 0.40 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.05 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.00 Info-kanal

PONEDELJEK, 26.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.20 Svet stav, dokumentarna oddaja, 10.25 Dobro jutro, 13.00 Ljudje in zemlja, 14.10 Avtomobilnost, 15.00 Mesto, ki se ozira v nebo, igrano-dokumentarni film z zvočnim opisom za slepe in slabovidne, 16.00 Izzivi - obrt in podjetništvo, informativno-svetovalna oddaja TV Maribor, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Nancy na ljubo, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Čudogozd: Čudotrgovina, igrane domišljajske zgodbe, 19.10 Animiranka: Volk in lisica na motorju, animirana pravljica, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Svetovni popotnik: Vodnik po mestu: Mumbai, 20.55 Inšpektor Banks (V.), britanska nadaljevanka, 21.50 Pogrešani dekleti, britanska nadaljevanka, 22.55 Kadar se sloni tepejo, ameriška dokumentarna oddaja, 0.20 Glasbeni spoti, 1.20 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

TOREK, 27.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Obzorja duha: Vest, 12.15 André Rieu: Dobrodošli v mojem svetu, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Studio City, 14.40 Kino Fokus, 15.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 15.30 Kalimero: Duh, risanka, 15.40 Čudogozd: Čudotrgovina, igrane domišljajske zgodbe, 16.00 Jedi za vsak dan z Rachel Allen: Gorivo, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Ženkeni: Pletilni stroj, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Kjer bom doma (V.): Žarek upanja, avstralska nadaljevanka, 20.55 Grofičino popoldne, dokumentarni film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 23.05 Spomini: Janez Žmavc, dokumentarna oddaja, 0.05 Dnevnik Slovencev v Italiji, 0.30 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.25 Info-kanal

TOREK, 27.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.15 Village Folk - Ljudje podeželja: Hrana za prihodnost, dokumentarna serija, 9.45 Slovenski magazin, 10.25 Hišica v preriji (VIII.): Nancy na ljubo, ameriška nadaljevanka, 11.10 Halo TV, 12.00 Dobro jutro, 14.35 Dober dan: Kuhanje v koprskem studiu, 15.35 Svetovni popotnik: Vodnik po mestu: Mumbai, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Svetla prihodnost, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor,

18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Opus 1, plesna miniatūra 2014: Brina, 19.05 Mulčki: Vsaj malo ljubezni, risanka, 19.10 Mulčki: Predvolilni boj, risanka, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Cesarstvo rdečega zlata, francoska dokumentarna oddaja, 20.55 Prava ideja: Podjetje GOAP, 21.30 Akcent: Umetna inteligenca, 22.25 Medičejci, gospodarji Firenc, koprodukcijska nadaljevanka, 23.20 Glasbeni spoti, 0.25 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

SREDA, 28.02.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 10.05 Dober dan: Iz mariborskega studia, 11.00 Vem!, kviz, 11.30 Slastna kuhinja: Bučni polpeti v smetanovi omaki z žafranom, 11.45 Umetnost igre, 12.20 André Rieu: Dobrodošli v mojem svetu, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Intervju: Franci Pivec, 14.35 Duhovni utrip: Gospod je moj pastir, 15.00 Mostovi - Hidak, oddaja TV Lendava, 15.35 Male sive celice: OŠ Notranjski odred Cerknica in OŠ Hudinja, kviz, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.25 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 17.55 Novice, 18.05 Dinotačke: Kar je bilo odprto in zaprto, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.05 Film tedna: Nebesa bodo počakala, francoski film, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.55 Panoptikum, 23.50 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 0.30 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 1.55 Info-kanal

SREDA, 28.02.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.00 Kanape - Kanapé, oddaja TV Lendava, 9.45 10 domačih, 10.35 Hišica v preriji (VIII.): Svetla prihodnost, ameriška nadaljevanka, 11.40 Halo TV, 12.15 Dobro jutro, 14.15 Dober dan: Iz mariborskega studia, 15.15 Vikend paket, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Nepozaben božič, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Vse najboljše za rojstni dan: Moj rojstni dan, risanka, 19.05 Profesor Pustolovec: Tam na daljnem severu, poučna oddaja za mlade, 19.25 Nagelj, japonska nadaljevanka, 19.50 Žrebanje Lota, 20.00 Večni princ, portret Janeza Mejača, 20.55 Od blizu, pogovorna oddaja z Vesno Milek: Vlado Kreslin, 21.50 Bleščica, oddaja o modi, 22.25 Ugrabljeni, ameriški film, 0.50 Glasbeni spoti, 1.50 Zabavni kanal, 5.25 Glasbeni spoti

ČETRTEK, 01.03.2018, I. spored TVS

6.00 Kultura, Odmevi, 7.00 Dobro jutro, Poročila, 11.00 Vem!, kviz, 11.35 Turbulenca, izobraževalno-svetovalna oddaja, 12.15 André Rieu: Dobrodošli v mojem svetu, 13.00 Prvi dnevnik, Šport, Vreme, 13.30 Akcent: Umetna inteligenca, 14.20 Slovenski utrinki, oddaja madžarske TV, 15.00 Pod drobnogledom - Nagyító alatt, oddaja TV Lendava, 15.50 Prava ideja: Podjetje GOAP, 16.25 Zlata dekleta (I.), ameriška humoristična nanizanka, 17.00 Poročila ob petih, Šport, Vreme, 17.30 Ugriznimo znanost: Študentska formula, oddaja o znanosti, 17.55 Novice, 18.00 Utrinek: Slovenski parlament kamen, 18.05 Zu: Zu gre v višave, risanka, 18.20 Vem!, kviz, 19.00 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 20.00 Tarča, Globus, Točka preloma, 22.00 Odmevi, Šport, Kultura, Vreme, 22.50 Osmi dan, 23.25 Primer Barschel, nemška miniserija, 1.00 Ugriznimo znanost: Študentska formula, oddaja o znanosti, 1.25 Dnevnik Slovencev v Italiji, 1.50 Dnevnik, Slovenska kronika, Šport, Vreme, 2.45 Info-kanal

ČETRTEK, 01.03.2018, II. spored TVS

6.30 Otroški kanal, 7.00 Otroški počitniški program: Op! 9.20 Med valovi, 10.00 Moj pogled na znanost: Za čistejšo okolje - prof. dr. Albin Pintar, 10.40 Hišica v preriji (VIII.): Nepozaben božič, ameriška nadaljevanka, 11.25 Halo TV, 12.15 Dobro jutro, 14.40 Koda, izobraževalno-svetovalna oddaja, 15.35 Grofičino popoldne, dokumentarni film, 16.30 Halo TV, 17.15 Hišica v preriji (VIII.): Divja zver, ameriška nadaljevanka, 18.10 Tele M, oddaja TV Maribor, 18.40 Primorska kronika, oddaja TV Koper-Capodistria, 19.00 Oddaja za otroke in mlade, 19.20 Nagelj, japonska nadaljevanka, 20.00 Nova Zelandija iz zraka, ameriška dokumentarna oddaja, 20.45 Avtomobilnost, 21.20 Trgovski potnik, iransko francoski film, 23.20 Big band RTV Slovenija in Boško Petrovič, 0.05 Glasbeni spoti, 1.05 Zabavni kanal, 5.20 Glasbeni spoti

VABILO

Zveza Slovencev na
Madžarskem

Vas vljudno vabi
na predstavitev in pogovor

s parlamentarno
zagovornico Slovencev

Eriko Köleš Kiss,

ki bo v sredo, 7. marca
2018, ob 16. uri

v Slovenskem domu v
Monoštru.

Vljudno vabljeni!

Smrt je tudi veliki tau našoga žitka, če gljij je o njej težko gučati.

*Broditi o smrti in sprijati, ka gnauk sij ta odijdemo, je tak že od nigda svejta
za sakšoga čleka težka preiskušnja.*

Zatau Vas lepau zovejmo na predavanje

etnologinje Jelke Pšajd

Prejk toga praga do me nesli, gda cuzapren oči

O MRTVEČIJ ŠEGAJ F POMURJI IN PORABJI,

štero de v srejšo, 28. februara 2018, od 16.30 vore

v Slovenskon dome v Monoštre.

Na predavanje do spejvali Ljudski pevci ZSM Gornji Senik,

POZVANJE

Dragi mladi in vsi tisti, steri se čütite za mladoga!

Za sodelavce Razvojne agencije Slovenska krajina je Porabje ena najlepši pokrajin. Gvüšno, ka bi ešče dosta lejko napravili, ka bi gratalo Porabje bole privlačno, gé je eške baukše živeti. Ka aj tau dosežemo, ručamo na vašo pomauč pa na vaše ideje.

Če mate kakšno dobro idejo ali bi radi kaj naredli za našo krajino, pridite **24. februara** na Slovensko kmetijo na Gorenjom Seniki. Dobimo se zadvečerek **ob 18. vöri**, da naprej potegnemo vse iz svojih možganov in vküper postavimo nauve smernice za razvoj Porabja. Prisrčno vabljeni!

Razvojna agencija Slovenska krajina

Brinovka na Goričkem

Ko slišim za ptico brinovko, se zmeraj spomnim na Balado Srečka Kosovela:

V jesenski tihi čas/ prileti brinjevka/ na Kras.// Na polju/ že nikogar več ni,/ le ona/ preko gmajne/leti. /In samo lovec ji sledi...//

Strel v tišino;/ droben curek krvi;/ brinjevka/ obleži,obleži.// Kako krut je moral biti lovec, da je ubil tako lepo ptico? Lahko pa se je pesnik odločil, da ustvari kraško balado, in balada se mora končati, kot se je življenje brinovke. (Pišem o isti ptici, z različnima poimenovanjima: kraško - brinjevka; uradno in zdaj - brinovka). Te lepe ptice se s hladnejšega severa pomikajo proti jugu, kjer je več hrane, in tako jih vidimo tudi na Goričkem (fotografija je iz Peskovca), v Porabju in še kje. V naših krajih se skoraj zagotovo ne more zgoditi Kosovelova Balada. (eR)

Porabje

TEDNIK
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Založnik:
Zveza Slovencev na Madžarskem
Za založnika:
Jože Hirnök

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič
Naslov založnika in uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.;
tel.: 94/380-767;
e-mail: porabje@gmail.com
ISSN 1218-7062

Tisk:
TISKARNA DIGITALNI TISK D.O.O.
Lendavska 1; 9000 Murska Sobotica; Slovenija

Časopis podpirajo: Državna slovenska samouprava,
Ministrstvo za človeške vire (EMMI), Zveza
Slovencev na Madžarskem in Urad vlade RS za
Slovence v zamejstvu in po svetu.
Naročnina: za Madžarsko letno 2.600 HUF, za
Slovenijo 22 EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa: HU75
11747068 20019127 00000000,
SWIFT koda: OTPVHUHB